

۲۲۶۵۴۶۶

به نام خدا

محسنات معنوی در قرآن

www.ketab.ir

مؤلف:

سکینه سادات جمالی

سرشناسه	: جمالی، سکینه سادات، ۱۳۵۵ -
عنوان و نام پدیدآور	: محسنات معنوی در قرآن/مؤلف سکینه سادات جمالی.
مشخصات نشر	: گرگان: ویراست، ۱۴۰۰.
مشخصات ظاهری	: ۱۳۹ ص.
شابک	: 978-622-5675-19-3
وضعیت فهرست نویسی	: فیبا
یادداشت	: کتابنامه: ص. ۱۳۵ - ۱۴۰: همچنین به صورت زیرنویس.
موضوع	: قرآن — مسائل ادبی — معانی و بیان Rhetoric in the Qur'an
موضوع	: قرآن — مسائل لغوی Qur'an -- Language, Style
رده بندی کنگره	: ۸۲BP
رده بندی دیویی	: ۱۵۳/۲۹۷
شماره کتابشناسی ملی	: ۸۶۹۹۲۳۷
اطلاعات رکورد کتابشناسی	: فیبا

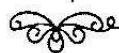
محسنات معنوی در قرآن

گردآورنده	: سکینه سادات جمالی
ناشر	: ویراست
طراح جلد	: محمدحسین اکبری
قطع	: وزیری
مشخصات ظاهری	: ۱۳۹ صفحه
چاپ و صحافی	: بهمن
نوبت چاپ	: اول، ۱۴۰۰
شابک	: ۹۷۸-۶۲۲-۵۶۷۵-۱۹-۳
شمارگان	: ۲۰۰ جلد
قیمت	: ۶۵۰۰۰ تومان

کلیه حقوق مادی و معنوی این اثر برای مؤلف محفوظ است.
و هرگونه سوء استفاده و کپی برداری پیگرد قانونی دارد.

ویراست

www.virastpub.com virastpub@gmail.com
۰۹۱۹۹۵۴۱۳۸۰ ۰۱۷-۳۲۳۵۷۵۵۵
virastpub ۳۲۳۵۸۵۵۵

فهرست مطالب

۷.....	مقدمه
۹.....	فصل اول: کلیات
۱۰.....	۱-۱ پرسش آغازین
۱۳.....	فصل دوم: مفهوم شناسی
۱۴.....	۱-۲ تاریخچه بلاغت در گذشته
۱۷.....	۲-۲ سیر پیدایش و پیشرفت مطالعات بلاغی قرآن
۲۳.....	۳-۲ بلاغت و إعجاز قرآن
۲۴.....	۴-۲ بدیع در گذر زمان
۲۷.....	فصل سوم: بلاغت و بدیع
۲۸.....	۱-۳ بلاغت
۲۸.....	۲-۳ بدیع
۲۹.....	۳-۳ انواع محسّنات معنوی
۳۰.....	۱-۳-۳ ایهام یا توریه
۳۲.....	۲-۳-۳ استخدام
۳۲.....	۳-۳-۳ استطراد
۳۳.....	۴-۳-۳ افتنان
۳۳.....	۵-۳-۳ طباق (مطابقه)
۳۴.....	۶-۳-۳ مقابله
۳۵.....	۷-۳-۳ مراعات نظیر
۳۶.....	۸-۳-۳ ارضاد (تسهیم)
۳۷.....	۹-۳-۳ ادماج
۳۸.....	۱۰-۳-۳ مذهب کلامی

- ۳۸..... ۱۱-۳-۳ حسن تعلیل (دلیل تراشی ادبی یا دلیل آفرینی ادبی).....
- ۳۸..... ۱۲-۳-۳ تجرید.....
- ۳۹..... ۱۳-۳-۳ مشاکله.....
- ۴۱..... ۱۴-۳-۳ مزاجه.....
- ۴۱..... ۱۵-۳-۳ لفّ و نشر.....
- ۴۲..... ۱۶-۳-۳ جمع.....
- ۴۳..... ۱۷-۳-۳ تفریق.....
- ۴۳..... ۱۸-۳-۳ جمع و تفریق.....
- ۴۳..... ۱۹-۳-۳ تقسیم.....
- ۴۴..... ۲۰-۳-۳ جمع و تقسیم.....
- ۴۴..... ۲۱-۳-۳ جمع و تفریق و تقسیم.....
- ۴۵..... ۲۲-۳-۳ مبالغه.....
- ۴۹..... ۲۳-۳-۳ مغایره.....
- ۵۰..... ۲۴-۳-۳ تأکید مدح به آنچه شبیه نکوهش است (تأکید المدح بما يشبه الذّم).....
- ۵۰..... ۲۵-۳-۳ تأکید نکوهش با آنچه شبیه به ستایش است (تأکید الذّم بما يشبه المدح).....
- ۵۱..... ۲۶-۳-۳ توجیه.....
- ۵۲..... ۲۷-۳-۳ نفی کردن چیزی به سبب ایجاب آن (نفی الشیء بإيجابه).....
- ۵۲..... ۲۸-۳-۳ قول به موجب.....
- ۵۳..... ۲۹-۳-۳ ائتلاف لفظ با معنا (تناسب و سازگاری لفظ با معنا).....
- ۵۳..... ۳۰-۳-۳ تفریع.....
- ۵۴..... ۳۱-۳-۳ استتباع.....
- ۵۴..... ۳۲-۳-۳ سلب و ایجاب.....
- ۵۵..... ۳۳-۳-۳ ابداع.....
- ۵۵..... ۳۴-۳-۳ اسلوب حکیم.....

- ۵۵..... ۳-۳-۳۵ تشابه اطراف
- ۵۶..... ۳-۳-۳۶ عکس
- ۵۷..... ۳-۳-۳۷ تجاهل عارف (جاهل نمایی آگاه)
- ۵۷..... ۳-۳-۳۸ الثفات
- ۵۸..... ۳-۳-۳۹ پی‌درپی آوردن واژگان بر یک نظام خاص
- ۶۱..... فصل چهارم: شواهد قرآنی محسنات معنوی
- ۶۲..... ۴-۱-۱ ایهام یا توریه
- ۶۵..... ۴-۲-۲ استخدام
- ۶۷..... ۴-۳-۳ استطراد
- ۶۸..... ۴-۵-۵ طباق
- ۷۳..... ۴-۶-۶ مقابله
- ۷۵..... ۴-۷-۷ مراعات النظیر
- ۸۲..... ۴-۸-۸ ارضاد
- ۸۴..... ۴-۹-۹ ادماج
- ۸۴..... ۴-۱۰-۱۰ مذهب کلامی
- ۸۸..... ۴-۱۱-۱۱ حسن تعلیل
- ۸۹..... ۴-۱۲-۱۲ تجرید
- ۹۰..... ۴-۱۳-۱۳ مشاکله
- ۹۲..... ۴-۱۴-۱۴ مزاجه
- ۹۲..... ۴-۱۵-۱۵ لفت و نشر
- ۹۷..... ۴-۱۶-۱۶ جمع
- ۹۹..... ۴-۱۷-۱۷ تفریق
- ۱۰۱..... ۴-۱۸-۱۸ جمع و تفریق
- ۱۰۳..... ۴-۱۹-۱۹ تقسیم

مقدمه:

قرآن کتاب دینی ما مسلمانان است، که از بدو نزول، اعجاز آن نه تنها بر مسلمانان، بلکه بر بسیاری از دانشمندان و عالمان غیر مسلمان پوشیده نیست. اینکه قرآن خود معجزه بودنش را صراحتاً بیان می‌کند و دیگران را به هم‌اوردی می‌طلبد، خود دلیلی بر اعجاز آن می‌باشد.

خداوند در قرآن می‌فرماید: "بگو اگر تمامی انسان و جن جمع شوند تا مثل این قرآن را بیاورند نخواهند توانست ولو آنکه برخی از آنها به کمک دیگران بشتابند"^۱

اعجاز قرآن جنبه‌های مختلفی دارد که دانشمندان به صورت اختصاصی به بررسی هر یک از این جنبه‌ها پرداخته‌اند. یکی از جنبه‌های اعجاز قرآن، از نظر بلاغت آن می‌باشد. ویژگی فصاحت و بلاغت در قرآن عنصری مهم و اساسی به شمار می‌آید و در قرآن فنون و صنایع ادبی فراوانی بکار رفته؛ که مورد توجه بسیاری از دانشمندان مسلمان عرب و غیر عرب قرار گرفته است.

بلاغت شامل سه بخش است: علم معانی، علم بیان و علم بدیع. بدیع علمی است که به وسیله آن شیوه‌ها و امتیازهایی که بر زیبایی سخن می‌افزاید، شناخته می‌شود. منظور از آن زیبا کردن کلام با توجه به مقتضای حال و مناسبت کلام می‌باشد. بدیع خود بر دو قسم است: محسنات لفظی و محسنات معنوی. و آن معنایی که موجب آرایش و تزیین کلام می‌شود، محسنات معنوی گویند و انواع آن شامل: طباق، توریه، استخدام، مقابله، لف و نشر، مبالغه و... است.